

Alexandria là một thành phố có tính cách quốc tế vì dân miền Trung Đông định cư ở đó rất nhiều. Nhờ đó mà tôi có dịp thưởng thức các món ăn Ý, Greece, Lebanon, Ethiopia, Pháp, Anh và lẽ tất nhiên Ai Cập. Các bạn CC đã từng biết các món ăn Pháp, Anh và Ý nên khỏi cần nói thêm. Món ăn Greece thì có món cá đuối luộc tuyệt cú mèo. Lebanon có món tráng miệng bánh Nghìn Lá (Mille feuilles) ngọt nhen hơng. Ai Cập có hai món mà tôi thích nhất là món sandwich kẹp thịt nướng và đậu xanh chiên giòn. Thịt bò xắt lát được sắp chồng lên nhau theo hình Nón cắt đầu (tronc de cone). Khối thịt này quay tròn theo trục đứng và lửa ga đốt cháy lớp thịt ngoài nên khi gọt ra bỏ vào bánh mì ăn rất thơm. Đậu xanh chiên là bột đậu trộn với bột thơm và muối rồi vo tròn và chiên giòn. Ăn chay với bánh mì ngon chán. Muốn ăn cơm VN thì kể như là phải “bỏ qua đi Tám” vì không có nước mắm, ngay cả xì dầu cũng không có luôn. Tôi nhớ là lúc đang làm việc có ông Nhật đến cung cấp hàng cho Thủy Cục biểu cho một gói mì gói ăn liền. Tôi đó tôi ăn mì gói và nghe nhạc Thái Thanh mà cảm thấy cuộc đời lên hương.

Tôi lúc đó là người da vàng duy nhất tại Alexandria và mỗi lần ra đường là bị tui nó nhận là Japanese! Xe Pick-up Toyota và Datsun là hai loại xe rất thông dụng để người Ai Cập chở hàng. Giới “thượng lưu!” Ai Cập ở Alexandria nói tiếng Pháp nên tôi không bị bỡ ngỡ khi giao thiệp với họ ngoài giờ làm việc, còn trong giờ làm việc thì Anh ngữ là ngôn ngữ thông dụng, tuy nhiên khi các trường

phòng, trường ban bí tiếng Anh thì tôi có thể chêm tiếng Pháp vào và vì vậy sự liên lạc của tôi với các giới cao và trung cấp ở các nơi trong thành phố Alexandria không gặp trở ngại về ngôn ngữ.

Alexandria có hai nhà hàng thủy sản mà tôi thích nhất. Một nhà hàng nằm ở phía Đông của thành phố, ở Abou Kir nơi mà hải quân của đại đế Napoleon bị hải quân của đô đốc Nelson đánh bại tan tành xí quách. Bạn đến nhà hàng đi vào bếp chọn các con tôm hoặc cá để cho nhà bếp nướng lên ăn với chanh muối. Tôi được mời ăn nghêu sống, khi vắt chanh vào thì con nghêu co mình lại và tôi cũng rùng mình theo nhưng vì “lịch sự bắt buộc” nên phải ăn. Ăn một con thấy cũng ngon ngọt và không có gì là tanh hết. Nhà hàng thứ hai ở phía Tây của thành phố, nơi mà mặt trời lặn ngoài biển (Người Alex. nói là mặt trời lặn sai hướng cũng như chúng ta thường thấy mặt trời ở VN lặn sau núi Trường Sơn. Các bạn CC ở Cali thì chừ quá quen với cảnh mặt trời lặn ngoài biển rồi). Quán này có đặc điểm là ta có thể ngồi ăn với sóng biển liếm láp dưới chân.

Alexandria có bờ biển rất dài cả mấy chục cây số, vì vậy bãi biển rất nhiều và nơi nào cũng tắm được nhưng bãi biển tốt nhất nằm trong lâu đài của phé đế Farouk (lẽ tất nhiên!). Tôi thường mỗi cuối tuần đến đó thuê ghé bờ vừa tắm biển vừa hưởng gió mát lạnh. Trong mùa Hè thành phố Alex. mặc dầu cũng nóng nực nhưng nhờ có gió biển như Vũng Tàu nên cũng đỡ khổ hơn là khí nóng thiêu đốt ở Cairo

và các thành phố nằm dọc theo Vịnh. Dân số mùa Hè của Alex. đang từ 2.5 triệu đột ngột tăng lên trên 5 triệu và dân đi nghỉ hè ngủ ngày tránh nóng và sống về đêm. Các hộp đêm đông nghẹt và nhạc chói tai.

Trong thời gian làm việc tại Alex. Tôi có dịp “hưởng” bão bụi sa mạc (sand storm). Bụi nhuyển đến mức độ là nó chui vào áo quần,

Alexandria

thức ăn nước uống. Ăn thịt bò steak mà cứ có cảm tưởng là ăn bụi. Ngoài đường thì người đi như bóng ma (sau này tôi lại có dịp gặp cái bão bụi quái ác này ở Mauritania). Dân Alex. thì quá quen thuộc với bão bụi này và họ gọi là khamasil (năm ngày). Quả nhiên sau năm ngày, mưa ngoài sa mạc và chấm dứt các lốc bụi.

Mùa Thu đến, khí trời bớt oi bức và dân nghỉ hè cũng đi hết để trả sự yên tĩnh tương đối cho Alex. Nhân dịp nghỉ lễ, hình như lễ thăng trận tháng Mười khi quân đội Ai Cập thành lập tân công quân đội Israel, tôi quyết định đi Cairo xem Kim Tự Tháp một trong 7 kỳ quan của thế giới. Chương trình du lịch gồm có: viếng Kim Tự Tháp Cheops vào ban ngày, xem Kim Tự Tháp và Người Sư Tử Sphinx ban đêm thuộc show Son & Lumiere, ăn cơm và xem show trong lều sa mạc cùng là viếng Bảo Tàng

Viện Ai Cập ở Cairo. Ngày cuối của cuộc du hành là ngày free để du khách mua sắm. Nhờ ngày này mà tôi có được chai nước mắm quý báu như nói sau này.

Có đến xem Kim Tự Tháp thì con người Công Chánh của tôi mới thấy phục người Ai Cập cách đây mấy ngàn năm không biết với cách nào và dụng cụ chi mà đã đẽo đá nặng mấy tấn sắp chồng lên nhau không hô không keo mà các joints không hề thấy một chút hở. Bốn góc của Kim Tự Tháp mặc dầu đá đẽo chồng lên nhau nhưng thẳng tắp góc cạnh không thấy có chỗ nào cong gãy hết (Tôi không muốn nói nhiều về phần này vì các bạn CC có thể xem các đài PBS để biết những dụng cụ mà người đời sau dùng để phỏng đoán xem dân Ai Cập lúc bấy giờ làm cách nào để

xây dựng kim tự tháp, và đọc National Geographic để biết các chi tiết về Kim Tự Tháp Cheops và Người Sư Tử Sphinx). Tôi cũng như mọi dân du lịch khác, lấy áo quần Ai Cập của ông phó nhóm leo lên lưng lạc đà chụp vài pô làm kỷ niệm. Ngồi trên lưng lạc đà nhìn xuống tôi có cảm tưởng là mình cũng cách mặt đất ít nhất 10 ft và muốn chóng mặt luôn nên từ chối không đi du ngoạn vòng quanh kim tự tháp trên lưng lạc đà như nhiều du khách khác. Vì hiếu kỳ muốn biết nơi chôn vua Cheops nên tôi theo chân người hướng dẫn chui vào lòng kim tự tháp lên nơi chôn vị vua này. Đường đi lên đã vừa nhỏ vừa thấp vừa dốc cỡ 30% hoặc lớn hơn, vừa đi vừa tự hỏi không biết làm sao mà dân chôn người chết có thể khiêng cái hòm nặng ngàn cân từ dưới đất lên nơi an nghỉ cuối cùng của vua mới chết. Khi đến nơi để xác thì nhiều ngạc

nhiên đã được dành cho du khách. Trước hết là cái hòm bằng đá kim cương được đẽo từ một phiến đá khổng lồ. Không hiểu người Ai Cập lúc bấy giờ đã dùng dụng cụ gì để làm việc khó khăn này. Kế đến là làm cách nào để đem cái hòm nặng ngàn cân này lên nơi này và chót hết là hòm không có xác chết! Tôi hỏi ông hướng dẫn viên thì vì ngôn ngữ bất đồng nên mới nghe là xác chết được đem về bảo tàng viện! Sau này tôi mới biết thật ra chỗ chôn này chỉ là một cách đánh lừa dân phá mồ hoặc để ăn cắp của quý hoặc để phá hại kẻ thù không còn đời sống bên kia thế giới. Mồ chôn thật của vị vua thật ra ở dưới lòng kim tự tháp và xác ướp cũng đã được đưa về bảo tàng viện như hướng dẫn viên du lịch đã nói. Lúc đi xuống đường hầm thì mới thấy cực, vì dốc cao nên đi xuống phải dùng bấp thịt đùi hãm đà, tối đó bấp đùi tôi thấy thấm thía nhức mỏi. Kế đến tôi được đưa đi xem chiếc thuyền mà vị vua dự tính sẽ đem ông ta cùng tùy tùng sang bên kia thế giới. Tôi thầm nghĩ nếu chiếc thuyền này mà dùng để vượt biên qua Tân Thế Giới (USA) chớ không phải qua bên kia thế giới! thì tuyệt cú mèo. Thuyền được trang bị đầy đủ dụng cụ, hột giống và người hầu hạ. Kể ra thì văn minh Ai Cập và văn minh của ta cũng giống nhau ở chỗ này nghĩa là khi chết con người không phải là chết mà chỉ đi qua một thế giới khác mà thôi. Thuyền làm bằng gỗ được bảo vệ bởi một nhà kính có máy điều hòa không khí kiểm soát độ ẩm. Theo người hướng dẫn và sách vở để lại thì ở trong vùng kim tự tháp còn có một chiếc thuyền thứ hai tương tự như chiếc đang được trưng bày nhưng Bộ Văn Hoá Ai Cập không muốn đào bới nó lên để tránh bị hư hại vì độ ẩm và ánh sáng mặt trời. Chúng tôi cũng được xem cái hầm chôn chiếc thuyền hiện đang được trưng bày. Các nắp đậy hầm đều bằng đá đẽo, mỗi tấm ước chừng nghìn cân thế mà chúng nó được ráp với nhau gần như là các miếng gỗ parquet mà các bạn từng thấy trưng bày ở Home Depot hoặc Lowe's. Tôi chỉ biết ngả nón chào thua và phục người Ai Cập đời xưa. Khi về Alexandria làm việc tôi thường dùng cái khả năng kỹ thuật của người đời xưa để phê bình việc xây cất ầu tả ở Alex. Thì mấy

người cộng sự viên Ai Cập họ cười nhạo tôi và họ nói rằng: “lúc xưa xây cất không đàng hoàng thì chỉ có CHẾT còn bây giờ xây cất không đàng hoàng thì làm lại thôi, chết thằng tây nào mà lo!” À thì ra kỷ luật sắt nhiều khi cũng có cái hay!

Son & Lumiere. Màn đêm xuống và từng hàng ghế dài được đem ra sắp trước tượng người sư tử và kim tự tháp. Muốn nghe lời giải thích có thể chọn Anh, Pháp, Đức ngữ và tiếng Ả Rập. Hình như có luôn cả Nhật ngữ. Ngồi dưới trời đầy sao, đắp mền vì trời lạnh cỡ 5 độ C, xem các ngọn đèn pha và bao chùm (flood) chiếu đến đâu thì lời diễn giải đến đó thì mới thấy kể ra có tiền cũng sướng và văn minh Ai Cập bỏ xa 4 ngàn năm văn hiến của xứ ta nhiều! Đại khái Son & Lumiere kể lại nền văn minh của Ai Cập cách đây vào lối 7 (?) ngàn năm cho đến lúc xây cất kim tự tháp.

Ngày hôm sau thì tôi đi thăm Viện Bảo Tàng Ai Cập ở Cairo. Viện này hình như được xây cất theo kiến trúc Pháp nên tôi thấy hơi quen. Vào đến trong thì Viện Bảo Tàng (BTV) không khác chi một nhà kho vì các di vật thì quá nhiều mà diện tích thì quá hiếm (Tôi được biết về sau nước Nhật viện trợ tiền để nói rộng BTV nhưng đó là chuyện về sau). Tượng đá, cột đá, hòm đá để ngổn ngang không còn lối đi. Một số lớn các tượng đá mặt người bị chặt mặt. Sau này tôi được giải thích là các vị vua chúa đời sau thường hay cho chặt mặt các tượng ảnh các vua chúa đời trước vì đổ kỵ! (Tượng Người Sư Tử ở ngoài sa mạc nơi có kim tự tháp Cheops cũng cùng chung số phận. Tục truyền rằng hoàng đế Napoleon vì giận thua trận nên đã ra lệnh bắn bẻ mặt tượng Người Sư Tử cho bở ghét!) Một điều bực mình là hầu như những nhân viên phục vụ tại đây đều muốn xin làm hướng dẫn viên, lẽ tất nhiên có lì xì, mặc dầu tôi đã có hướng dẫn viên riêng rồi. Lần mò qua các chướng ngại vật tôi cuối cùng đến hai nơi mà tôi muốn xem. Trước hết là phòng châu báu, đúng hơn là phòng chứa áo giáp bằng vàng y nặng lối 14 kg (30 lbs) của Tutankhamun. Đúng là xứ Moslem an toàn vì với số vàng như vậy mà áo

giáp chỉ mắt trong một lồng kính sơ sài và chỉ có một ông cảnh sát già ngồi gác với súng không có đạn. Nói cho ngay đầu kẻ gian có lấy được áo giáp vàng y thì cũng không làm sao mà chạy thoát ra cửa được vì như tôi nói trên đồ đạc ngổn ngang! Cuối cùng là phòng chứa xác ướp momies. Trông thật tội nghiệp, các xác ướp quấn băng trắng với vài chỗ xé ra cho người đời sau chiêm ngưỡng! Thịt thà lòi ra màu nâu nâu tái tái trông như thịt phá lấu !! Xem các xác chết ngàn năm này mà lòng tôi cảm thấy bất nhẫn, có lẽ là vì cái tính Á Đông của ta coi trọng vấn đề mồ mả. Người chết dự trù sẽ ngủ yên bên kia thế giới và đáng lý nên để họ ngủ yên vậy mà chừ họ phải nằm ngày này qua năm nọ để cho hàng ngàn cặp mắt quan sát vì khoa học! Đúng là:

*“Ngậm đắng nuốt cay nhìn thiên hạ,
Giác mộng nghìn năm yên ngủ kẻ như pha”*

Bedouins

Tôi đến chúng tôi được rước đi sa mạc thường thức đời sống sa mạc của người du mục Bedouin. Máy người này sống trong lều, chăn nuôi dê và lạc đà, thức ăn phần lớn là thịt nướng và sữa tươi hoặc chua. Chúng tôi được đưa vào một lều vải và phục vụ thịt nướng chấm muối để trên mâm đồng. Nói ra thì món ăn nướng này cũng chẳng có gì đặc sắc, thịt nướng VN chúng ta ngon hơn nhiều. Sau màn ăn uống là màn trình diễn văn nghệ. Không phải là múa bụng mà là múa cái gì tôi không

nhớ, mỗi vũ công trên đầu mang một cái nón có chân đèn nến và các ngọn đèn nến đốt cháy cao gần như đựng trần lều.. Và đó là lý do tại sao tôi không nhớ cái màn múa ví tôi cứ sợ cháy lều bằng vải. Nhìn qua thì ông bạn đồng hành của tôi cũng nhón nhác ngó tới ngó lui. Tôi hỏi thì ông ta nói cần tìm chỗ thoát hiểm!. Hú hồn không có gì xảy ra nhưng theo tôi biết thì hình như một năm sau thì lều bị cháy trong lúc biểu diễn màn múa nón có đèn nến và có nhiều khách hàng bị chết!

Hôm nay là ngày cuối của cuộc du hành Cairo và thay vì đi mua sắm thì tôi nhân dịp này đến USAID tìm ông cố vấn Mỹ lúc trước phục vụ ở VN và lấy vợ VN. Ông này đưa tôi về nhà ăn trưa và để gặp vợ của ông ấy. Trưa đó tôi được một bữa ăn quá ngon, cơm và cá kho tộ. Chiều lại chị ấy cho tôi mấy lát bò khô, một nhúm thịt chà bông và một chai nước mắm. Nói qua thì nhân viên USAID được nhập cảng

hàng miễn quan thuế vì vậy chị này nhập cảng được thịt heo đông lạnh và nước mắm từng thùng trong lúc đó tôi vì làm việc cho nhà thầu mặc dầu là nhà thầu Mỹ nhưng không được cái ân huệ này. Chiều đó khi đi trên xe bus về, ông bạn đồng hành của tôi thấy tôi ôm chai nước mắm kè kè bên người coi bộ như sợ bị kẻ cắp dợt bèn hỏi “anh làm gì mà coi bộ săn sóc chai rượu chát đồ quá vậy, bộ mua rượu đem về uống phải không?” Tôi nói “không phải rượu, đây là nước mắm fish sauce và là quốc hồn của xứ tôi đó. Tôi ôm nó là vì sợ nó bể ra thì phiền lắm”. Cả tháng sau đó ngày nào tôi cũng có nước mắm để ăn với cơm và chiều chiều thì có đồ nhắm la ve.

Kỳ sau: Tôi đưa các kỹ sư Ai Cập đi Italia, France, Finland và USA. Tôi lại khăn gói đi Ivory Coast, Mauritania, Tunisia, Sudan và trở lại Ai Cập làm việc lâu dài lần thứ hai. Tôi bị kẹt tại Cairo vì chiến tranh Vịnh!